

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

— 'Ετοιμάσου! «Πρόκοψε» τὰ τσαρούχια σου. Θά φύγης τὴν Δευτέρα γιὰ τὴν Πάτρα.
 — 'Ο Γέρω—Νικολάκης, ὁ κλητήρας, ἔμεινε ξερός!
 — Θά φύγη γιὰ τὴ Πάτρα! Καὶ γιατί;
 — 'Εκύτταζε τὸν Δήμαρχο στὰ μάτια. Μήπως δὲν ἄκουσε καλά;
 Γεράματα, βλέψεις καὶ τ' αὐτιά ἀρχίζουν νὰ βουλάνουν...
 — Τί μέ κητῆς; Δὲν ἄκουσες; Θά πᾶς στὴ Πάτρα, εἶπα!
 — Θά πάω κἀνα ἔγγραφο;
 — 'Οχι! Θά πᾶς νὰ μείνης κάμποσο καιρὸ ἐκεῖ. Θά σπουδάσης γιὰ «μαρμπέρης» μ' ἔσοδα τῆς Κοινότητος.
 — 'Ο Γέρω—Νικολάκης, ὁ κλητήρας, ἔσταυροκοπήθηκε! Τ' ἦτανε αὐτὸ τὸ κακὸ, ποὺ τὸν βῆκε τώρα στὰ γεράματα; Αὐτὸς νὰ ξεσπιτωθῆ, νὰ πᾶν σὲ «μεγάλες χώρες» νὰ καθίση, αὐτὸς ἢ πεῖθ βαθεῖα τοῦ χωριοῦ ἢ πονοναροῦριζα, ποὺ δὲν πῆγε ποτέ του, παρὰ μονάχα ὡς τὸν 'Επαχτο, μάρτυρας γιὰ μιὰ ζωοκλοπῆ, καὶ ἔφυγε τὴν ἴδια μέρα!...

'Υπότροφος στὴν Πάτρα.

Αὐτὸς ὁ βράχος τοῦ χωριοῦ, ὁ ἀκίνητος ὁ στῦλος κ' ἡ παράδοσις τοῦ τόπου, θά πᾶν τώρα στὸ σχολεῖο, σὴν νὰ ἦταν μαθητῆς, θά πᾶν νὰ μᾶθῃ «μαρμπέρης»! Μὰ αὐτὸς οὐτε γίδα δὲν κούρφεσε ποτέ! Οὔτε «σφαλάγια» κἄν δὲν κλάδεψε στὴ ζωὴ του! 'Απὸ καρετζῆς παληὸς στὸ χωριό, ἐφτάχνηνε καὶ ἔγινε κλητήρας. Αὐτὸς ἦταν ὁ βίος του.

Κάτι θά ἔπαθε ὁ Δήμαρχος!... 'Αλλά, μπορεῖ νὰ μὴν ἀκούση; Λεβέντις, «τσιελίσι» μὲ βῖο ἄλλοτε ὁ Νταβανογιώργος. Χιονάτη ἢ φουστανέλλα του, κοκκίνα πάντα τὰ τσαρούχια του καὶ στὸ «σελάχι» τὸ μεταξωτὸ μαντήλι καὶ ἡ φούντα τοῦ κομπολογιοῦ, κίτρινη, χρυσαφένια, Νοικοκυρίας καὶ πολυέστερος. Τὴν προῦδο τὸν δλοὶ τὴν ἔδαιμαζαν καὶ οἱ γεννιότανε κἀνα παιδι, τοῦ εὐχόντουσαν ἡ μαμάς, ποὶ νὰ τὸ παραδώσουν στὴν μητέρα:
 «τοῦ Νταβανογιώργου τὴν προκουποπὴ το' Ἀσκήσις τὰ λιοστάσια!»

'Ηταν κ' αὐτὸς φτωχὸς καὶ πεινασμένος, μιὰ φορὰ. Δούλευε στοὺς τσοπάνηδες γιὰ ἕνα «ξενιὰρι» τσαρούχια. Μὰ μιὰ φορὰ ποὺ κατέβηκε στὸν 'Επαχτο καὶ εἶδε τὸ «μεγάλο τὸ παζάρι», ἀνοίξανε τὰ μάτια του.

— Οὐρὲ πὼς εἶ ὁ κόμοσις!
 Ποιοῦσαν πράγματα καὶ πράγματα χιλίων δυὸ λογίων. Καὶ τοῦ πολιοῦ τὸ γάλα. Καὶ κόμοσις, κόμοσις πολλὸς σὰ νὰ ἦσανε μυρμηγκία! 'Ο Νταβανογιώργος νόμισε πὼς νειρενέται.
 — 'Ολοι φώναζαν, ὄλοι περᾶνε, μ' αὐτὸς τι ν' ἀγοράσῃ! Μόνον τὸν σογιὰ του εἶχε στὴν τσέπη του. Καὶ μιὰ ξεδοινοσιμένη «τσα-τσαρούλα» στὸ «σελάχι». Στὸ χωριό, ὅποιος ἐπιθυμῆ κἀν καὶ δὲν ἔχει νὰ τὸ ἀγοράσῃ τὸ ἀπαίσει. Καὶ τρέξει πιάστον εὐὰ θουνὰ! Τὸ ἴδιο, νᾶνα, ἄραγε, κ' ἔδω; Αὐτὰ σκέφτοταν ὁ Νταβανογιώργος. Καὶ νὰ κεῖ μπρός του, ἕνα ὄρατο ἴσασμα, μὲ ἄνθη, κλάρες καὶ κλαδιά καὶ μ' ὄλη τὴ γῆ μὲ τὰ λουλουδία. Πὼς ἤθελε νὰ τ' ἀγοράσῃ γιὰ τὴ φτωχὴ τὴ μάνα του, ποὺ δὲν εἶχε οὔτε «αγγουτίν» νὰ φροεῖ! Κι' αὐτὸς ὁ ἔμπορος, πόσο κούτος!... Νὰ τᾶξη εἶσι σ' ἀνοικτὰ, ἀφιλάχτα, μπροστὰ σ' ὄλον τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ φωνῆν ἕντε φράγες; μπρός, γιὰ νὰ μὴ τοῦ τὸ ἀρπᾶξουνε καὶ φύγουν! Μὰ, μήπως πάλι τὰ μοιράζουνε! Γιὰ νὰ ρωτήσῃ!...
 — Αὐτὰ, ρωτᾶτε φοβισμένος, γιατί τὰ ἔχετε ἔδω;
 — Γιὰ ν' ἀγοράσῃ ὄποιος θέλει.

— Σ' ἀπάνω, σ' ἀπάνω!

— Μὰ θά τὸν πιάσουν!
 — 'Όταν τραβῆξῃ «σ' ἀπάν», «σ' ἀπάν» «σ' ἀπάνω» αὐτὸς καὶ ἂν μποροῦν ἄς τὸν πιάσουν! Νὰ ἔτσι, κῦτταζε ἔδω!
 Καὶ δίνει ἕνα «σάλτο», περνᾶει μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ ἦταν μπρός του καὶ χάνεται στὸ θουὸ ἀπάνω. Ριχτήκανε κοντὰ του, πολίτες, χωροφύλακες, μαριδά, μὰ χάθηκε ἀπὸ τὰ μάτια τους, σὰν νὰ τὸν πῆραν καὶ τὸν κρύψανε τὰ δένδρα! Καπνὸς ἦταν καὶ διαλύθηκε!...
 Μὰ ἔπατα ἔβαλε μυαλό. 'Εγινε «ἐλληνογράφης» καὶ γύριζε Ρούμελη καὶ Μορητᾶ, ἀρβοντας φουστανέλλες καὶ «μειντανογιέσκια» καὶ σκούφιες «μὲ τιτρίαινα». Καὶ ἡ δουλειὰ ἐπῆγινε τόσο καλά,

ποὺ πῆρε καὶ καλφάδες. Πεντάρια στὴν περιοδεία δὲν ἔξωδευε. Οἱ Μωραίτες τοὺς κοιμοῦσαν στὰ σπίτια τους καὶ τοὺς τρέφανε καὶ τοὺς πότιζαν. Καὶ πολλὰς φορὲς, ποὺ ἡ νοικοκυρὴς, ἔβγαυαν στὴν ἀλλή, γιὰ νὰ ποτίσουν τὰ λουλουδία, ἢ νὰ ταῖσουνε τίς κόττες, αὐτοὶ σηκώνονταν κρηρὰ καὶ τρώγαν τὰ κοψίδια, ἀπὸ τὸν κέντρε-ρι, ποὺ βράζανε.

Κι' ὅταν πειὰ καθόντουσαν νὰ γάνε, αὐτοὶ τρώγανε καὶ τὰ ὑπόλοιπα κ' οἱ νοικοκυραιοί, ἀπὸ ντροπῆ, τὴν σάλτσα!...

'Ετσι μὲ τὴν τέχνη καὶ τὴν ἐξυπνάδα του πλοῦτησεν ὁ Νταβανογιώργος. Δὲν καταδεχότανε νὰ ξυρισθῆ πειὰ στὸ χωριό, γιὰ νὰ μὴν τοῦ γόδαρῃ τὸ πρόσωπο ὁ Γέρω—Μαγκουφῆρης, ὁ ἀλπανάης.

'Ετσι κατέβαινε καὶ αὐτὸς ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ πῆγινε νὰ ξυρισθῆ!... στὴν Πάτρα!

Τρεῖς μέρες, γιὰ νὰ κατεβῆ καὶ τρεῖς γιὰ νὰ ξαναγυρῆ!... Ξαναγεννόντουσαν τὰ γένεια του.

Δρόμο καὶ πάλι, γιὰ τὴν Πάτρα...

Τώρα θά πῆς, δὲν εἶχε καὶ ἀλλή δουλειὰ νὰ κἀμῃ! Τὰ χημάτια του, τοῦδιναν τὸ εἰσδήμιά του, 'Αλλοὶ τὰ δουλεύαν. Μὰ τὸ χωριὸ τοῦ ἔδωσε, γιὰ νᾶξη, ἔργασια. Θελοῦντας καὶ μὴ σιτὶς ἔκολλεγε τὸν ἔβγαλε γιὰ Δήμαρχο του.

Καὶ γιατί νὰ μὴν τὸν βγάλῃ, σὰς παρακαλῶ;
 Τὸ «ἔχει» του, τὸ εἶχε. Νοικοκυρὴς ἦτανε. ἔξυπνος ἦτανε, στὰ πόδια δὲν τοῦ ἔβγαυαν κανεῖς. Κατεργάτης, γιὰ νὰ πῆς; Ράστα τοῦ διαβόλου! Τὶ ἄλλο πρέπει νᾶξη κανεῖς, γιὰ νὰ βγῆ Δήμαρχος; Τὸ καλᾶρεσι. Μόνον ἔνα τὸν στενοχωροῦσε. Ποῦ δὲν μποροῦσε περὶ ν' ἀφίσῃ τὸν Δῆμο «σύνεγυλο» καὶ νὰ πηγαίῃ νὰ ξυρίζεται στὴν Πάτρα. 'Εκει βάζουσε καὶ μυρωδιές. Κι' ἔσπαγε τὸ κεφάλι του νὰ ἰδῆ, πὼς θά τὰ καταφέρῃ.

Μὰ ἐφημερίδα τὸν ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν στενοχώρια αὐτὴ:
 «**Ἡ Κυβέρνησις ἐστειλε μερικὸς ἀξιωματικούς—ἀκόμα καὶ τὸν Γιαννῆν τὸν Πασχαλίγκο—ὕπότροφους στὴν Ἑδρῶπι, γιὰ νὰ τελειοποιήθουσι!**»

Μπᾶ! Σὲ τι νὰ τελειοποιήθῃ ὁ Γιαννῆς ὁ Πασχαλιγκὸς!... Στὸ νὰ ἐκπαλιτῆ παληοπροβατίνης; Χωριανὸς του ἦταν καὶ τὸν ἤξερε!...

'Όπως καὶ ἂν εἶχῃ ὄμως τοῦ κατέβηκε τοῦ κύρ Δημάρχου ἡ μεγάλη ἰδέα στὸ κεφάλι. Νὰ στείλῃ καὶ αὐτὸς, ἔναν ἀπὸ τὸ χωριό, μὲ ἔσοδα τοῦ Δῆμου.—Κυβέρνησις δὲν ἦταν στὸ Δῆμο του κ' αὐτὸς;—νὰ σπουδάσει «μαρμπέρης». 'Αλλά ποῖν; Ποιὸς ἄξιενε τὴ δουλειὰ του! Ζήτησε ἀπὸ δὸ, ζήτησε ἀπ' ἕκαστῃ, κανεῖς δὲν ἦταν πρόθυμος νὰ πᾶν. 'Ετσι κατέβηκε στὸν Μπαρμπα-Νικολάκη, τὸν κλητήρα του.

Γι' αὐτὸ τὸν κάλεσε ἐπισημῶς μ' ἕνα ἔγγραφο—τὸ ἔκαμε μὲ ὄλους τοὺς τίπους καὶ τὰ σήματα ὁ Δημογομαματεῖς—τὸν κάλεσε, λέμε, ἐπισημῶς μ' ἕνα ἔγγραφο καὶ σοβαρῶς τὸ εἶπε:

— 'Ετοιμάσου! «Πρόκοψε» τὰ τσαρούχια σου. Θά φύγης τὴν Δευτέρα γιὰ τὴν Πάτρα!

Κι' αὐτὸ ἦτανε, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ ὁ μπαρμπα-Νικολάκης, ὁ κλητήρας.

— Τί θά κάνω; Θά πάω κἀνα ἔγγραφο;
 — 'Οχι. Θά πᾶς νὰ σπουδάσης, δαπάναις τῆς Κοινότητος γιὰ κάμποσο καιρὸ «μαρμπέρης»!...

'Ετσι κ' ἔγινε... Πῆγε, σπουδάσει καὶ ξαναγύρισε. Μὰ στὸ μεταῦξ αὐτὸ ξαναἴκναν ἔκλογες κ' ὁ Νταβανογιώργος δὲν βγῆκε, δήμαρχος. Τὶ νὰ τὴν κἀμῃ περὶ τὴ μαρμπερικῆ ὁ Νικολάκης; Τὶ νὰ γίνῃ τώρα; Σκέφτηκε, σκέφτηκε καὶ τὸ βῆκε. 'Εσθησε μιὰ σανιδιοπαράχκα, κρέμασε μὲσα δυὸ φαλλίδια κ' ἔγραψε στὴν πόρτα:

«**Κοιρεῖσιν προβάτων ἢ Πρὸκοψε τὰ τσαρούχια σου... 'Πρόδοσις. Σουραφίζουμαι καὶ ἀνθρωπος. Βγάζουμαι δόντια, ρίχνουμαι κοψιτὲς βεντοῦζες, πουλιᾶμαι βδέλες, καλιγόνουμαι ἄλογα! Σπέσθησαι!...**»

Σταμ. Σταμ.

'Εφυγαν μαζί καὶ τὰ κοψίδια!

ΣΚΕΨΕΙΣ

— 'Ο μόνος τρόπος γιὰ νὰ μὴ μάθῃ κανεῖς τίποτε εἶνε... νὰ μάθῃ ὄλα διαμιάς!